

Stichting Theater Utrecht

Geadviseerd subsidiebedrag: € 2.022.500

Gevraagd subsidiebedrag: € 2.022.500

Over de instelling

Stichting Theater Utrecht (hierna: Theater Utrecht), podiumkunsten, theater, Utrecht

Theater Utrecht is een middelgroot theatergezelschap dat spraakmakend en meerstemmig theater wil maken en het publiek uitdaagt om te reflecteren op de huidige tijd. De instelling kiest in subsidieperiode 2025 - 2028 voor makers die het persoonlijke en het politieke verknopen in de vorm van interdisciplinair theater. Ze zoekt naar meer momenten dan de voorstelling alleen om het publiek bij het maakproces te betrekken, bijvoorbeeld in het vooronderzoek. Theater Utrecht ziet zichzelf als stadsgezelschap. De instelling reist door het land en heeft een eigen theater in Utrecht, De Paardenkathedraal. In subsidieperiode 2021 - 2024 vond er bij Theater Utrecht een wisseling van de directie en het artistieke team plaats. Na het vertrek van de vorige artistiek directeur stelde de instelling een nieuw artistiek team van makers in onder leiding van een creatief directeur.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.12 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur (hierna: raad) adviseert Theater Utrecht een subsidiebedrag toe te kennen van € 2.022.500.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

De raad maakte zich in subsidieperiode 2021 - 2024 zorgen over Theater Utrecht. De instelling was onder de vorige artistiek directeur nauwelijks zichtbaar en er was sprake van stilstand op verschillende gebieden (diversiteit, bereik, organisatie en uitstraling naar buiten). De verwachtingen die de raad had van de vernieuwing vanuit het Innovation:Lab zijn niet uitgekomen. Het lab is een losstaande entiteit gebleven, waarvan de meerwaarde voor de instelling zelf niet duidelijk was. Met de komst van een creatief directeur en een nieuw artistiek team wilde de instelling een andere koers gaan varen. In de subsidieperiode 2021 - 2024 is Theater Utrecht bezig geweest haar nieuwe kernprincipes en werkwijze te ontwikkelen. Naar eigen zeggen is er de afgelopen tijd gezaaid en kan er nu hopelijk worden geoogst.

Die beweging ziet de raad inderdaad terug in de plannen voor de jaren 2025 - 2028. Zij lijken een duidelijke reactie op de stilstand van subsidieperiode 2021 - 2024. De instelling gooit de deuren open en zoekt met een nieuw artistiek team naar een nieuwe artistieke signatuur en een grotere maatschappelijke betrokkenheid. Ze zet met deze plannen een flinke stap vooruit. De ambities zijn heel groot en de raad hoopt dat de instelling – die artistiek nog in de opbouwfase zit – in staat is deze allemaal waar te maken.

De raad heeft vertrouwen in de artistieke kwaliteit van de plannen, de makers en de creatief directeur. De individuele makers richten zich met name op performance en interdisciplinaire voorstellingen en zijn daarin innovatief, oorspronkelijk en vakmatig van goede kwaliteit. Alle makers zoeken op hun eigen specifieke manier naar een koppeling tussen het persoonlijke en het politieke. De instelling schrijft dat het de som der delen is ‘waar een krachtiger Theater Utrecht-verhaal ontstaat dat de individuele maker overstijgt’, maar de raad las niet terug hoe die overstijgende kwaliteit precies vorm krijgt.

In haar plannen benadrukt Theater Utrecht dat ze graag een stadsgezelschap voor Utrecht wil zijn. De raad waardeert dat, maar de verbinding met de stad is met dit (niet-Utrechtse) makerspalet en de artistieke plannen niet per se evident. Daarom mist hij een uitleg waarom deze makers en hun specifieke artistieke onderzoek goed bij de stad passen.

De instelling verbindt zich aan een aantal gerenommeerde internationale partners, zoals The Barbican, Festival d’Avignon en de Volksbühne. Ook speelt ze in subsidieperiode 2025 - 2028 elk jaar op het Holland Festival. Dergelijke samenwerkingen tonen aan dat belangrijke internationale theaterinstellingen vertrouwen hebben in de artistieke kwaliteit van Theater Utrecht. De vraag is wel hoe deze ambities zich verhouden tot het streven meer een stadsgezelschap te zijn.

Theater Utrecht benadrukt in haar plannen het belang van talentontwikkeling. Het valt daarom op dat ze op dit gebied erg lijkt te leunen op anderen, zoals Frascati, Het Huis Utrecht en DOX. Ze beschrijft veel manieren waarop ze aan talentontwikkeling zou willen bijdragen, maar noemt geen namen van makers en ook niet hoe ze die makers wil begeleiden. Veel activiteiten op dit gebied behelzen slechts een kort traject en zijn niet structureel van aard.

Maatschappelijke betekenis

Theater Utrecht wilde in subsidieperiode 2021 - 2024 als stadsgezelschap een maatschappelijke rol in Utrecht spelen, maar heeft die rol beperkt kunnen vervullen. Daarvoor was de instelling te veel in zichzelf gekeerd. De samenwerking met DOX was echter interessant en leverde geslaagde voorstellingen op.

De raad juicht het toe dat Theater Utrecht in subsidieperiode 2025 - 2028 haar rol als stadsgezelschap wil oppakken en voor zichzelf een expliciete maatschappelijke functie ziet. De thema's waarvoor de instelling kiest zijn maatschappelijk relevant en de partners die daarbij worden gezocht belangwekkend. Interessant is de manier waarop de instelling (maatschappelijke) partners die passen bij de voorstellingen en de bijbehorende thema's inhoudelijk bij het maakproces betreft.

Theater Utrecht wil zich als stadsgezelschap verbinden met verschillende netwerken in de stad. Ook op dit gebied lijken de nieuwe plannen een goede reactie op het verleden. De plannen zijn ambitieus en zeer te prijzen en het stadsproject met de bewoners van Utrecht is potentieel zeer interessant. Wel ontbreekt daarin een reflectie op het profiel van de stad en op de ontwikkelingen die er leven, net als op de manier waarop dit doorwerkt in haar rol als stadsgezelschap. Zo benoemt ze bijvoorbeeld niet of ze de samenwerking met de Utrechtse wijktheaters of met een instelling als theatergezelschap Het NUT opzoekt, wat voor een stadsgezelschap voor de hand zou liggen. De raad vindt dat jammer, want hij denkt dat meer voeling met de haarvaten van de stad juist voeding zou kunnen zijn voor de artistieke inhoud.

De raad constateert dat diversiteit en inclusie voor de instelling belangrijke thema's zijn. Juist daarom valt het op dat de instelling op het gebied van de Code Diversiteit & Inclusie kansen laat liggen als het gaat om partners en programma. De instelling schrijft dat diversiteit deel uitmaakt van haar identiteit door de makers, verhalen en thema's die ze op het toneel zet, maar heel concreet wordt dit niet uitgewerkt waardoor ook niet duidelijk wordt hoe een en ander op termijn zal leiden tot een diverser publiek. Op het gebied van personeel beschrijft Theater Utrecht voldoende hoe ze de code toepast. Een mooi voorbeeld is de aanstelling van een maker met een fysieke beperking. Een personeelsbestand dat de stad representeert is een goede ambitie.

Theater Utrecht gaat in haar aanvraag voldoende in op de toepassing van de kernwaarden van de Fair Practice Code. Zo wil de instelling de arbeidsvoorwaarden voor freelancers verbeteren met training en coaching en het aanbieden van een Podiumpas. De instelling zet ook in op de verlaging van de werkdruk, maar het wordt uit de plannen niet duidelijk wat nu de stand van zaken is. Theater Utrecht gaat in haar aanvraag voldoende in op sociale veiligheid. De instelling borgt het beleid aangaande sociale veiligheid onder andere met een onafhankelijke vertrouwenspersoon en door gebruik te maken van een gedragscode. Op afspraken over honorering wordt uitgebreid ingegaan. De instelling volgt de cao Toneel en Dans.

Toegankelijkheid

Omdat de instelling in subsidieperiode 2021 - 2024 zo beperkt zichtbaar was, was het publieksbereik ook zeer matig. Het nieuwe artistiek team probeert daarom de deuren van Theater Utrecht meer open te zetten. De raad waardeert de ambities, maar had meer over de strategie op dit gebied willen lezen. Uit de plannen blijkt niet duidelijk hoe de instelling het diverse publiek dat Utrecht rijk is, wil gaan bereiken. De artistieke benadering van toegankelijkheid, waarbij de voorstellingen en hun thema's zelf de ingang moeten bieden voor een ander publiek, is gezien het maatschappelijk geëngageerde makerspalet begrijpelijk, maar het is de vraag of dat vanzelfsprekend leidt tot een gevarieerder publiek in de grote zaal.

Theater Utrecht wil zich al tijdens de maakprocessen meer inhoudelijk verbinden met het publiek via een intensiever voor- en natraject bij de voorstellingen. De publieksprogramma's die daarbij horen vindt de raad goed doordacht en met de gezelschapsdramaturg heeft de instelling een expert op dit gebied in huis. Hij vindt het sterk dat de geplande open avonden niet per se een concrete uitkomst hoeven te hebben. Er wordt een gelijkwaardige dialoog met het publiek en met experts gezocht, waardoor de inhoud van een project nog kan veranderen. Het publiek wordt zo mede-eigenaar van het maakproces. In deze publieksbinding ligt een grote potentiële kracht voor de instelling en daar zet Theater Utrecht dan ook duidelijk op in.

De instelling bereikt met haar reisbeleid een beperkt aantal steden. De raad heeft daar begrip voor – na jaren van onzichtbaarheid moet de naamsbekendheid in het land opnieuw worden opgebouwd en de instelling doet dat door zich op enkele steden te concentreren met uitgebreide publiekswerking. Het blijft wel onduidelijk waaruit die extra inspanningen bestaan. In eigen huis gaat ze werken met het *pay what you can*-principe, wat een mooie manier is om de drempel van het eigen huis te verlagen. Ook wil de instelling in het eigen theater een podium bieden aan andere makers, die hopelijk ook weer een eigen of ander publiek naar De Paardenkathedraal zullen trekken.

De raad was in subsidieperiode 2021 - 2024 kritisch op de inbedding van het Innovation:Lab binnen het gezelschap en op de toepassing van de innovaties of resultaten die voortkwamen uit het lab. Het is daarom een goed idee dat dit initiatief zelfstandig verder gaat.

Bedrijfsmatige gezondheid

In subsidieperiode 2021 - 2024 was de zichtbaarheid van Theater Utrecht beperkt. Mede als gevolg hiervan heeft de instelling een relatief grote reserve opgebouwd. Deze zet de instelling tijdens subsidieperiode 2025 - 2028 deels in om de werking van de instelling te versterken en deels om bestemmingsreserves

aan te leggen. De raad heeft hier begrip voor, al vindt hij het jammer dat het geld niet is gebruikt voor het maken van producties.

Op basis van de kengetallen (liquiditeit, solvabiliteit en weerstandsvermogen) in de jaarrekening 2022 constateert de raad dat Theater Utrecht financieel gezond is. In de toelichting op de begroting geeft de instelling aan dat ze, mede door de coronacrisis en de daaropvolgende periode met hoge inflatie, tijdens subsidieperiode 2025 - 2028 inteert op het eigen vermogen. Ook wil ze als gezelschap groeien, wat ze deels met eigen vermogen wil financieren.

De instelling heeft een creatief directeur die het artistiek en zakelijk leiderschap combineert. De raad heeft er enige zorgen over hoe dit in de praktijk vorm gaat krijgen. De creatief directeur lijkt, ook gezien de enorme ambities van de instelling, erg veel op haar bord te krijgen; ze stuurt zowel het zakelijk bureau als het artistieke team aan en is verantwoordelijk voor het financiële beleid. Dat maakt de continuïteit van de instelling kwetsbaar. Goede ondersteuning van de creatief directeur en het beter spreiden van de verantwoordelijkheden binnen de organisatie vindt de raad dan ook een voorwaarde voor deze invulling van de directie.

De instelling licht goed toe hoe ze de principes van de Governance Code Cultuur toepast.

Geografische spreiding

De instelling is gevestigd in Utrecht. Binnen de categorie Theater wordt een goede geografische spreiding gerealiseerd op basis van de betreffende bepaling in de regeling.